

- Alliance: Theory, Research and Practice*. New York: Wiley, 1994, pp. 38–50. ISBN 978-0471546405.
17. MACKEWN, J. *Developing Gestalt Counselling*. London: Sage, 1997. 274 p. ISBN 978-080-39786-1-4.
18. MARODA, K.J. *Seduction, Surrender and Transformation: Emoțional Engagement in the Analytic Process*. Hillsdale, NJ: Analytic Press, 2002. 216 p. ISBN 978-088-16339-7-9.
19. MARTIN, D.J., GARSKE, J.P., DAVIS, K.M. Relation of the therapeutic alliance with outcome and other variables: a meta-analytic review. În: *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 2000, nr. 68, pp. 438–450. ISSN 0022-006X.
20. POPESCU, O.M., DROBOT, L.I. Principles of integrative strategic psychotherapy. În: *Journal of Integrative Research, Counselling and Psychotherapy*. 2012, nr. 1 (2), pp. 8–20. ISSN 2285-021X.
21. ROTH, A., FONAGY, P. *What Works for Whom?: A Critical Review of Psychotherapy Research* (2nd edn). New York: Guilford Press, 2005. 611 p. ISBN 1-57230-650-5.
22. SALOVEY, P., MAYER, J.D. Emotional intelligence. Imagination. Cognition, În: *Personality*. 1990, vol. 9, nr. 3, pp. 185–211. ISSN 0276-2366.
23. SEXTON, L.T., WHISTON, S.C. The status of the counseling relationship: an empirical review, theoretical implications, and research directions. În: *The Counseling Psychologist*. 1994, vol. 22, nr. 1, pp. 6–78. ISSN 0011-0000.
24. STOLOROW, R.D., ATWOOD, G.E. *Contexts of Being*. Hillsdale, NJ: Analytic Press, 1992. 145 p. ISBN 0-88163-388-7.
25. THORNDIKE, E.L. Intelligence and its use. În: *Harper's Magazine*. 1920, nr. 140, pp. 227–235. ISSN 1045-7143.
26. YALOM, I.D. *The Gift of Therapy: Reflections on Being a Therapist*. London: Piatkus, 2001. 288 p. ISBN 978-0-06-621440-5.
27. ZETZEL, E.R. Current concepts of transference. În: *Internațional Journal of Psychotherapy*. 1956, nr. 31, pp. 369–376. ISSN 2155-6105.
28. CRISTEA, D. *Tratat de psihologie socială*. București: Editura Trei, 2015. 1032 p. ISBN 978-606-719-296-4.
29. HOLDEVICI, I. *Psihoterapii de scurtă durată*. București: Editura Trei, 2011. 514 p. ISBN 978-973-707-539-0.

Atelierul nr. 2 SECURITATEA PSIHOLICĂ ȘI VIOLENȚA CIBERNETICĂ

TENDINȚE ACTUALE ÎN COMPORTAMENTUL PREADOLESCENȚILOR

CURRENT TRENDS IN PRE-ADOLESCENT BEHAVIOR

LOSÎI Elena, dr. în psihologie, conf.univ.,

Catedra Psihologie, UPS „Ion Creangă”

LOSÎI Elena, Phd, associate professor,
Psychology departement, State Pedagogical University

CZU 316.62-053.2: 159.9.072

Rezumat

Răspândirea infecției cu coronavirus a dus la schimbări importante în viața de zi cu zi a oamenilor, mai ales atunci când oamenii au fost obligați să stea acasă. În același timp, activitățile impuse în perioada pandemiei au afectat sănătatea psihică nu numai a adulților, ci și a copiilor. Evident, această perioadă critică are influență asupra stării psihologice a populației, în special asupra copiilor. Situația dată este una nouă și tot ce este nou generează stres și crește efortul de adaptare. Izolarea la domiciliu înseamnă restrângerea posibilității de mișcare, interacțiuni sociale și comunicare cu semenii, toate aceste activități nu pot fi compensate prin comunicarea online. Efectele de stres și anxietate generate de situația actuală și copleșitoare de informații sunt resimțite în comportamentul copiilor. Articolul prezentat reprezintă o cercetare experimentală în care au fost incluși 126 de preadolescenți cu vârsta cuprinsă între 12 – 14 ani privind identificarea comportamentului dominant în preadolescență.

Cuvinte-cheie: stres, anxietate, agresivitate, asertivitate, preadolescenți.

Summary

The spread of infection with coronavirus has led to an important changes in daily people`s life, especially when people were required to stay at home. At the same time activities imposed during the pandemic period affected psychical health not only of adults but also of children. Obviously this critical period has influence on psychological state of population, especially on children. The given situation is a new one and everything that is new generates stress and increase effort to adapt. Isolation at home means restricting the possibility of movement, social interactions, and communication with peers, all this activities cannot be compensated by online communication. Stress and anxiety effects generated by present situation and overwhelming by information are felt in children behaviour. The given article represents an experimental research in which were include 126 preadolescents aged 12 – 14 years on the identification of dominant behaviour in preadolescence.

Key-words: stress, anxiety, aggressiveness, assertiveness, preadolescents.

Răspândirea infectării cu noul coronavirus au dus la schimbări serioase în viața noastră de zi cu zi, mai ales când o perioadă mai lungă de timp am fost nevoiți să stăm acasă. În același timp, activitățile la distanță impuse pe perioada pandemiei, deși au unele avantaje, precum evitarea pierderii timpului pentru deplasare la școală, posibilitatea de a petrece mai mult timp cu familia, totuși afectează membri familiei. Ultimele date statistice denotă o creștere a numărului de cazuri de violență domestică, sporirea cazurilor de adresări la psihologi privind diferite probleme emoționale (stări de anxietate, de depresie etc.). Îngrijorările constante cu privire la aceste aspecte ne provoacă în corp explozii de anxietate, afectându-ne direct sănătatea mintală și fizică. Evident că perioadă prin care am trecut și mai trecem încă reprezintă o perioadă de criză,

care marchează starea psihologică a populației și, în special, a copiilor. Situația prin care trecem este una nouă, iar tot ceea ce este nou generează incertitudini, stres, efort sporit de adaptare. Izolarea la domiciliu presupune restrângerea posibilităților de deplasare, de interacțiuni sociale, de comunicare cu semenii, activități care nu pot fi compensate în totalitate de comunicare cu ajutorul tehnologiei. O dată cu scoaterea restricțiilor de deplasare lumea a înțeles că nu mai suntem cum am fost înainte de perioada pandemiei. Efectele stresului și anxietății, generate de situația creată și de fluxul mare informațional negativ, se resimt în comportamentul copiilor. Cu scopul identificării tipului de comportament dominant în rândul preadolescenței am întreprins un studiu experimental, la care au participat 126 de preadolescenți (62 băieți, 64 fete) din două licee, cu vârsta cuprinsă între 12 - 14 ani. Pentru a evalua manifestarea a trei tipuri de comportament: pasiv, agresiv și asertiv, am aplicat testul „Cum vă comportați în relațiile cu ceilalți?” [5]. Rezultatele obținute sunt ilustrate în figura 1.

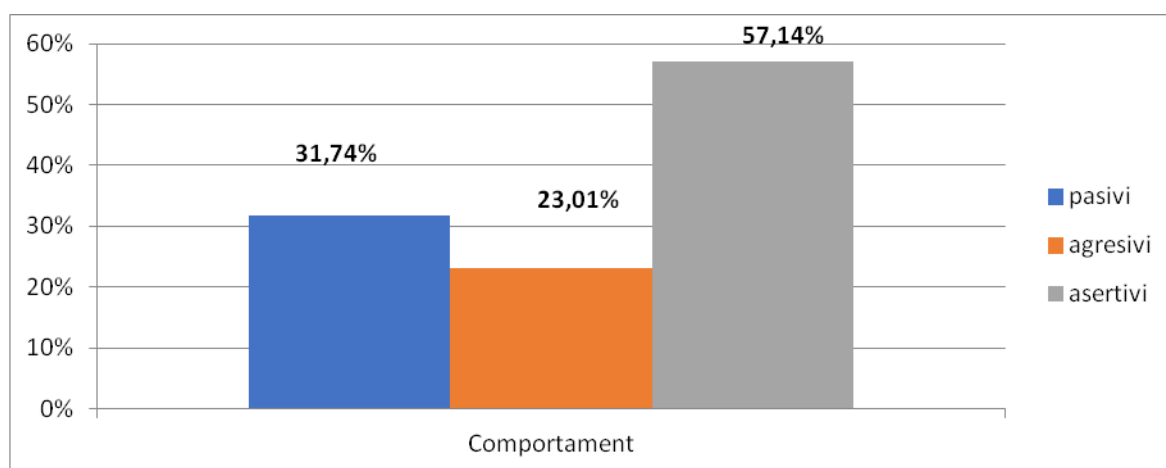

Fig 1. Tipurile de comportament la preadolescenți

Examinând rezultatele prezentate în figura 1 constatăm următoarele nivele de comportamente caracteristice preadolescenților: 31,74% dintre preadolescenții testați manifestă un comportament pasiv. Pentru ei este caracteristic negarea de sine, nu-și protejează interesele, nu-și demonstrează propriile sentimente, se lasă influențați, predomină sentimente de vinovăție, frustrare, frică, solitudine, se simt fără valoare personală, se eschivează de la conflicte și competiție directă. 23,01% din preadolescenți prezintă un comportament agresiv. Pentru ei este specific un comportament ostil, ofensator, înțepător, usturător, tăios. Pe lângă aceste caracteristici mai întâlnim la ei și aroganță, prezența simțului superiorității în fața celorlalți, vorbesc cu vocea ridicată, nu primesc din partea altora idei, păreri, caută mereu ceartă și neajunsuri în tot ce fac ceilalți. 57,14% din preadolescenți au un comportament asertiv. Pentru ei este propriu exprimarea necesităților și a ceea ce simt cu adevărat, încrederea în propria

persoană și libera exprimare a dorințelor. Acești preadolescenți manifestă un respect față de sine, dar și față de cei din jurul lor, vorbesc pe un ton echilibrat, sunt buni ascultători, evită conflictele, oferă și primesc ajutor cu plăcere.

Frecvențele pentru tipurile de comportament la preadolescenți în dependență de gen sunt ilustrate în figura 2.

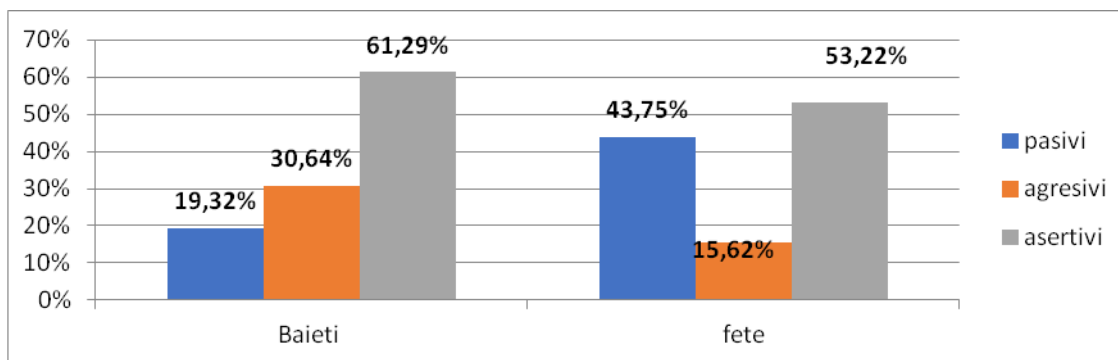

Fig.2. Tipurile de comportament la preadolescenți în dependență de gen

Pentru preadolescenți frecvențele pentru nivelele tipurilor de comportament s-au repartizat în modul următor: 19,32% din preadolescenți au un comportament pasiv, iar 30,64% din preadolescenți manifestă un comportament agresiv și 61,29% din preadolescenți se caracterizează prin-un comportament asertiv. La preadolescente constatăm următoarele frecvențe: 43,75% prezintă un comportament pasiv, la 15,62% din preadolescente exprimă un comportament agresiv, iar 53,22% manifestă un comportament asertiv.

Comparând frecvențele pentru manifestarea tipurilor de comportament observăm următoarele: tipul pasiv cu frecvențe mai înalte se înregistrează la preadolescente cu (43,75%) în comparație cu preadolescenții-19,32%. Pentru tipul agresiv frecvențe mai mari se înregistrează la preadolescenți -30,64%, în timp ce la preadolescente acest comportament îl întâlnim la (15,62%). Și pentru tipul de comportament asertiv atestăm aceeași situație: 61,29% dintre preadolescenți se caracterizează printr-un comportament asertiv, pe când doar (23,22%) din preadolescente prezintă acest comportament.

Frecvențele pentru nivele comportamentelor la preadolescenți în dependență de vârstă sunt prezentate în figura 3.

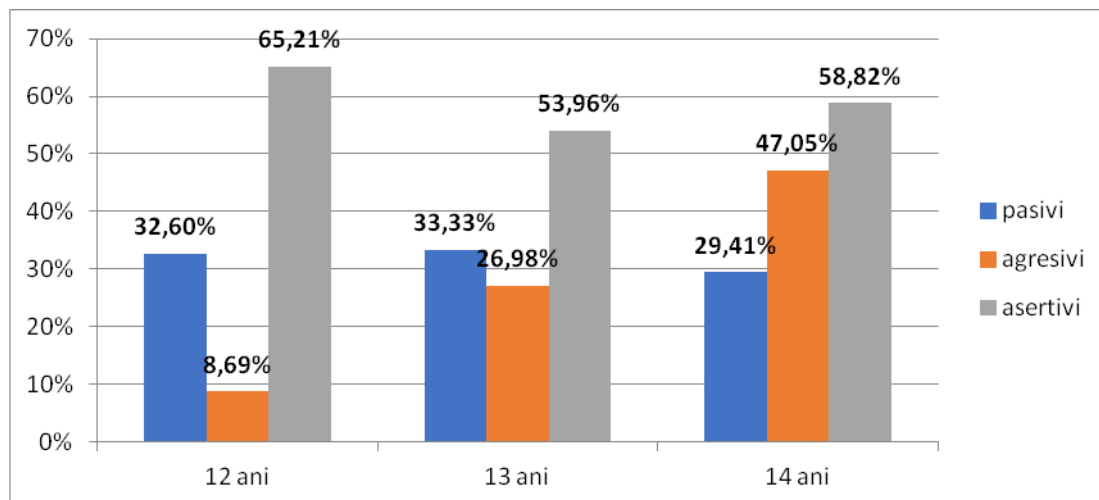

Fig. 3. Tipurile de comportament la preadolescenți în dependență de vârstă

La preadolescenții de 12 ani frecvențele pentru nivelele comportamentului se repartizează în modul următor: 32,60% din preadolescenți au un comportament pasiv, 8,69% din preadolescenți se caracterizează prin comportament agresiv și 65,21% din preadolescenți manifestă un comportament asertiv. La preadolescenții de 13 ani atestăm următoarele frecvențe: nivelul pasiv îl constatăm la 33,33% din preadolescenții de 13 ani, 26,98% din preadolescenți demonstrează un comportament agresiv și 53,96% prezintă un comportament asertiv. La preadolescenții de 14 ani constatăm următoarele frecvențe: comportament pasiv îl întâlnim la 29,41% din preadolescenți, iar 47,05% dintre preadolescenții de 14 ani manifestă un comportament agresiv și 58,82% dintre ei au un comportament asertiv.

Comparând frecvențele pentru nivelele comportamentului la preadolescenți vom specifica că: tipul pasiv înregistrează frecvențe scăzute la preadolescenții de 14 ani cu 29,41%, iar la preadolescenții de 12 și 13 ani se fixează rezultate apropiate (32,60% și 33,33%). Pentru tipul agresiv cele mai mici frecvențe le vedem la preadolescenții de 12 ani (8,69%), iar pentru preadolescenții de 13 ani acest comportament în atestăm la (26,98%) și la cei de 14 ani la (47,05%). Iar pentru tipul asertiv frecvența cea mai mare este la preadolescenții de 12 ani (65,21%), după ei urmează preadolescenții de 14 ani (58,82%) și preadolescenții de 13 ani (53,96%).

Frecvențele pentru tipul comportamentelor la preadolescenți în dependență de mediul de trai sunt prezentate în figura 4.

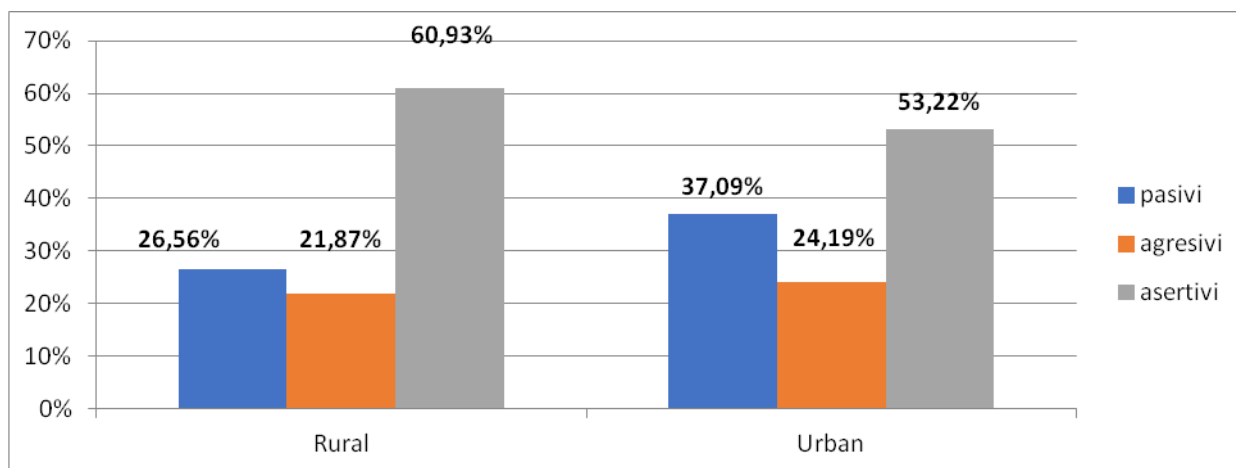

Fig. 4. Tipurile de comportament la preadolescenți în dependență de mediu

Pentru preadolescenții din mediul rural frecvențele pentru nivelele comportamentelor se repartizează în felul următor: 26,55% din preadolescenți au un comportament pasiv, la 21,87% din preadolescenți întâlnim un comportament agresiv, iar 60,93% din preadolescenți se caracterizează prin comportament asertiv. Pentru preadolescenții din mediul urban avem următoarele frecvențe pentru nivelele comportamentelor: 37,09 % din preadolescenți manifestă un comportament pasiv, la 24,19% din preadolescenți observăm un comportament agresiv și la 53,22% din preadolescenți atestăm un comportament asertiv.

Comparând frecvențele pentru nivelele comportamentelor la preadolescenți vom menționa că tipul pasiv are o frecvență mai mare la preadolescenții din mediul urban (37,09%) în timp ce la preadolescenții din mediul rural frecvența este de 26,56%. Tipul agresiv are o frecvență mai înaltă iarăși la preadolescenții din mediul urban (24,19%), iar la preadolescenții din mediul rural - 21,87%. Tipul asertiv de comportament se întâlnește la 60,93% din preadolescenții din mediul rural și la 53,22% din preadolescenții din mediul urban.

În concluzie, am putea menționa că preadolescența este legată de schimbări de mare intensitate și cu efecte vizibile în înfățișare, comportamente și relaționare cu lumea exterioară, inclusiv prin creșterea capacității de integrare în specificul vieții sociale. Preadolescența este o etapă de restructurare afectivă și intelectuală a personalității, dificilă atât pentru preadolescenți, cât și pentru cei care se află în contact cu ei [4]. Datele obținute denotă că 31,74% dintre preadolescenții testați manifestă un comportament pasiv, iar 57,14% din preadolescenți au un comportament asertiv, 23,01% din preadolescenți prezintă un comportament agresiv. Adoptarea unui astfel de comportament afectează coeziunea între părinți și copii, frați și surori. În cele mai dese cazuri aceste comportamente duc la inadaptarea comportamentală a preadolescentului cu colegii, profesorii, la dificultăți în construirea relațiilor cu cei de o vârstă, de îndeplinirea

anevoioasă a unor roluri sociale [2]. Această etapă de dezvoltare este o etapă destul de dificilă nu doar pentru copil, ci și pentru părinți. Comunicarea, interacțiunea părinților cu preadolescenții ar putea contribui la dezvoltarea favorabilă a personalității acestora și adoptarea unor comportamente social-acceptate.

Bibliografie

1. COSMOVICI, A., IACOB, L. *Psihologie școlară*. Iași: Polirom, 1998. 301 p. ISBN 973-683-048-9
2. GOLU, F. *Manual de psihologia dezvoltării*. Iași: Polirom, 2015. 339 p. ISBN 978-973-46-5627-1
3. ȘOITU, L., HĂVĂRNEANU, C. *Agresivitatea în școală*. Iași: Ed.Universitarie, 2001. 239 p. ISBN 973-611-168-7
4. ȘTEFĂNEȚ, D., JELESCU, P. *Preadolescenții*. Chișinău: Totex-Lux, 2014. 210 p. ISBN 978-9975-4458-8-7
5. LOSÎL, E. *Psihodiagnoza agresivității*. Chișinău: UPSC, 2016. 135 p. ISBN 978-9975-46-269-3
6. EFTIMIE, S. *Agresivitatea la vârsta adolescenței*. Iași: Institutul European, 2014. 254 p. ISBN 978-606-24-0080-4